

OIKEUSMINISTERIÖ

1/2

Viite:

Oikeusministeriön lausuntopyyntö 14.3.2018, OM 9/41/2017

Asia:

Luonnos hallituksen esitykseksi rikoslain muuttamisesta

Minulla ei ole huomautettavaa lausuntopyynnön kohteena olevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi, joka koskee rikoslakiin maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen perusteella tehtäviä teknisluonteisia muutoksia. Kiinnitän kuitenkin huomiota seuraavaan rikosoikeudellisen virkavastuun soveltamisalaan mahdollisesti muodostumassa olevaan, ainakin periaatteelliseen, epäjohdonmukaisuuteen.

Hallituksen esitys laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa (HE 16/2018 vp) sisältää säännöksen suoran valinnan palveluntuottajien, asiakassetelipalveluntuottajien ja henkilökohtaisen budjetin perusteella palveluja antavien palveluntuottajien palveluksessa olevien henkilöiden rikosoikeudellisesta virka- ja vahingonkorvausvastuusta palveluja annettaessa (75 §). Sen mukaan yksityisen suoran valinnan palveluja tuottavan sosiaali- ja terveyskeskuksen ja suunhoidon yksikön palveluksessa oleviin sekä yksityisen suoran valinnan palveluntuottajan alihankkijan palveluksessa oleviin sovellettaisiin rikoslain 40 luvun rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän suorittaessaan kyseisessä laissa tarkoitettuja tehtäviä. Sama koskisi asiakassetelin tai henkilökohtaisen budjetin perusteella palveluja antavan, palveluntuottajalain 10 §:n mukaisessa rekisterissä olevan palveluntuottajan palveluksessa olevia. Virkavastuulla tarkoitettaisiin säännöksen perusteluissa (HE 16/2018 vp s. 301) todetuin tavoin virkamiehiä koskevia rikoslain virkavastuusäännöksiä. Näin ollen sovellettaviksi tulisivat muun ohella virkavelvollisuuden rikkomista koskevat rangaistussäännökset (rikoslaki 40 luku 9 ja 10 §).

Toisaalta esimerkiksi maakunnan palveluksessa oleviin työntekijöihin, jotka eivät ole siihen virka- tai siihen rinnastettavassa palvelussuhteessa, sovellettaisiin rikoslain 40 luvun sääntelyä luvun 12 §:n 2 momentin soveltamisalasäännöksestä ilmenevin tavoin vain rajoitetusti, mikäli kyse ei ole julkisen vallan käyttämisestä. Tällöin mainittu virkavelvollisuuden rikkomista koskeva sääntely ei tulisi sovellettavaksi silloinkaan, kun kyse olisi laissa asiakkaan valinnan-

vapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa tarkoitettujen tehtävien suorittamisesta. Julkisyhteisön työntekijän rikosoikeudellinen virkavastuu näyttäisi siten saattavan olla muodostumassa joissakin tilanteissa rajatummaksi kuin vastaavanlaista tehtävää suorittavan yksityisen palveluntarjoajan työntekijän vastuu.

Oikeuskansleri

Tuomas Pöysti

Osastopäällikkö
Esittelijäneuvos

Petri Martikainen

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi